

KUOPIO

Viitaniemen ranta-asemakaava-alueen muinaisjännösinventointi 2018

Hannu Poutiainen
Timo Sepänmaa

Tilaja: FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy

Sisältö

Perustiedot	2
Kartat	3
Inventointi	4
Tulos	4
Lähteet	5
Kuvia	5

Kansikuva: Siirtolohkare kallion laella Viitaniemen kärjessä, taustalla Kallavesi. Etelään.

Perustiedot

Alue: Kuopio, Viitaniemen ranta-asemakaava-alue (kiinteistö.297–410-2-8) Kuopion keskusta n. 9 km länteen.

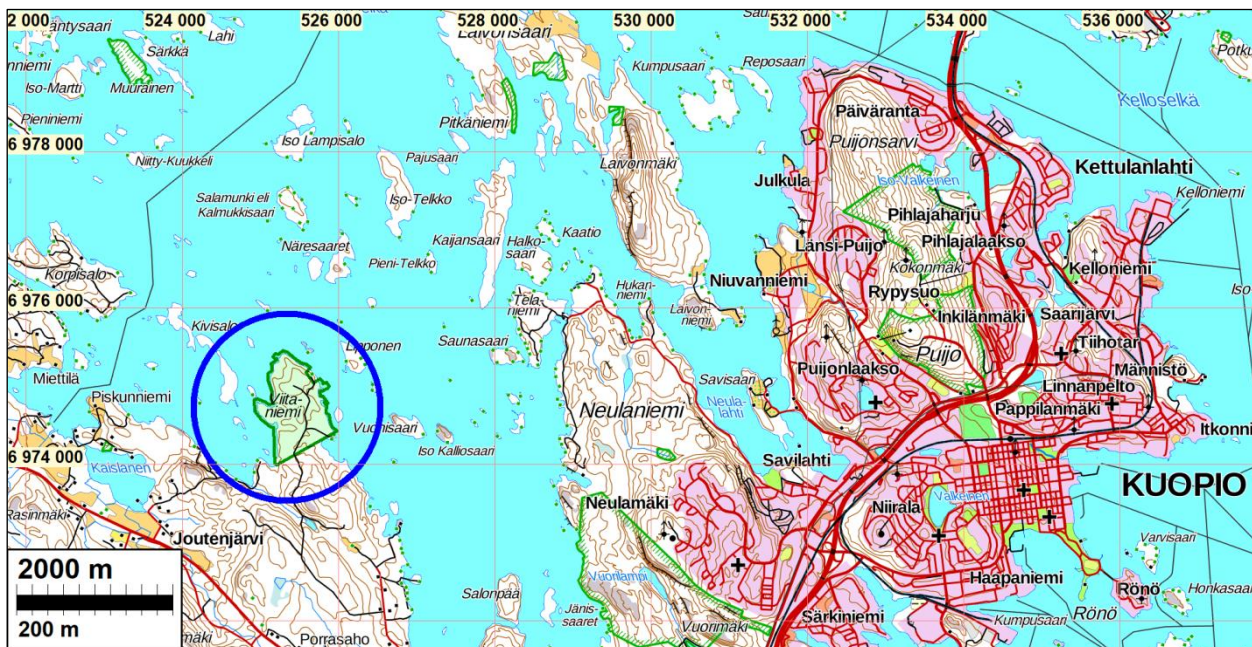
Tarkoitus: Selvittää onko ranta-asemakaava-alueella kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia kulttuuriperintökohteita.

Työaika: Maastotyö 5.7.2018.

Kustantaja: FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy.

Tekijät: Maastotyö: Hannu Poutiainen ja Timo Sepänmaa, raportin koostamien Johanna Rahtola.

Tulokset: Muinaisjäänösinventoinnissa tutkitulla alueella ei todettu kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia kulttuuriperintökohteita.

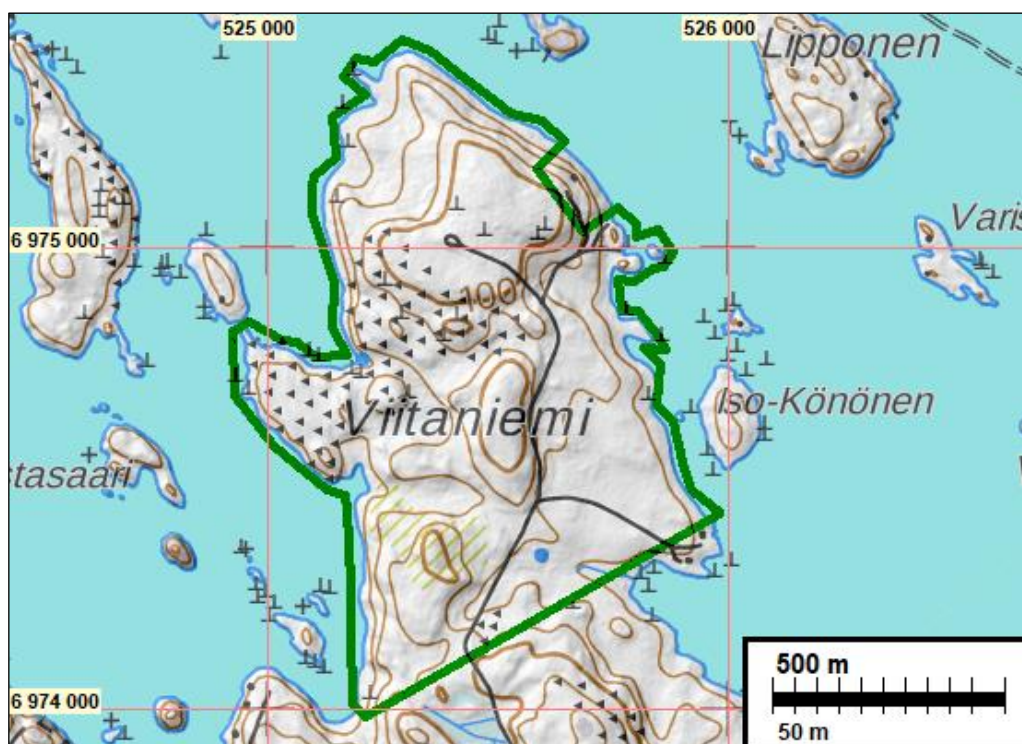

Tutkimusalue on sinisen ympyrän sisällä vihreällä rajauksella.

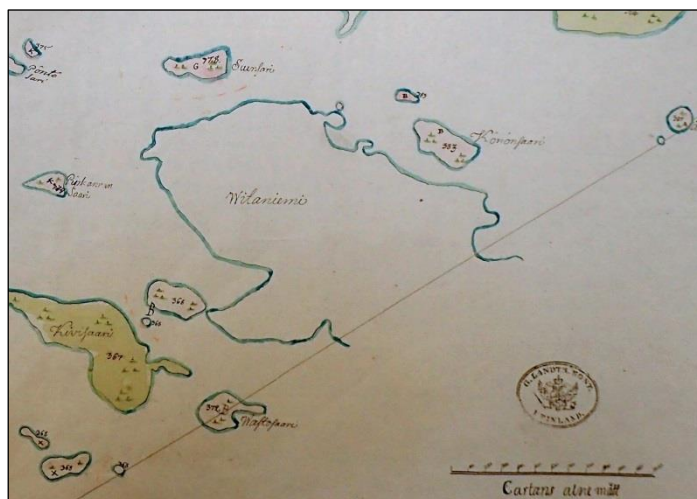
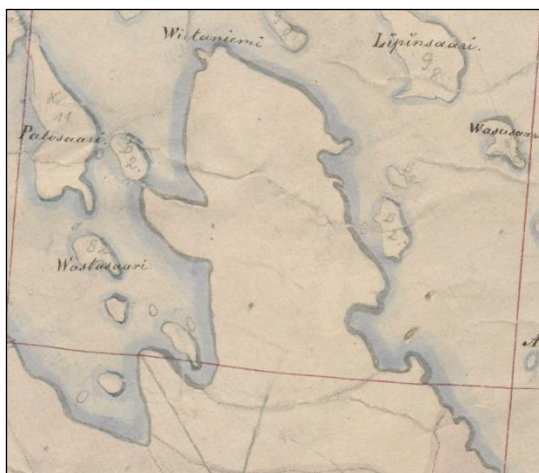
Selityksiä:

Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta 07/2018, ellei toisin mainittu. Muinaisjäänösrekisteri on tarkastettu 08/2018. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja ne ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä.

Kartat

Tutkimusalue on vihreä rajauksen sisällä. Rajaus käsittää kiinteistön 297–410-2-8 mantereen osuuden. Muinaisjään-
nösinventoinnissa kiinteistölle kuuluvia pieniä saaria ei tarkastettu.

Ylhäällä vasemmalla ote pitäjänkartasta vuodelta 1846, ylhäällä oikealla ote peruskartasta vuodelta 1959 ja vasemmalla ote isoajakartasta v. 1772 (mitattu, puhtaaksi piirto 1812). Kaikissa kartoissa alue on ollut asumaton ja hyödyntämätöntä

Inventointi

Kuopion Haminanlahden Viitaniemeen on tekeillä ranta-asemakaava. Hankkeen kaavakonsultti FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy tilasi ranta-asemakaava-alueen muinaisjäännösinventoinnin Mikroliitti Oy:ltä. Hannu Poutiainen ja Timo Sepänmaa tekivät muinaisjäännösinventoinnin maastotyön 5.7.2018, tutkimuksen kannalta erinomaisissa olosuhteissa.

Tutkimusalue sijaitsee Haminanlahden Viitaniemessä, Kuopion keskusta noin 9 km länteen, Kallaveden etelärannan niemessä. Tutkimusalueen muodostaa kiinteistö.297–410-2-8, mikä käsittää lähes koko niemen.

Alueelta ei tunnetta ennestään kiinteitä muinaisjäännöksiä, lähimmät muinaisjäännökset sijaitsevat useiden kilometrien päässä, lähin *Neulaniemi* kivikautinen asuinpaikka sijaitsee n. 3 km tutkimusalueelta itä-koilliseen.

Tutkimusalue sijaitsee korkeustasolla 85 – 102,5 m. Saimaan korkein ranta 4400-4800 eKr. on alueella 102 m tasolla. Alueella voi siis sijaita esihistoriallisia (kivi-rautakautisia) muinaisjäännöksiä ja myös historiallisen ajan elinkeinoiniin liittyviä jäännöksiä. Vanhojen karttojen perusteella (Isojakokartta v. 1772 pitäjänkartta 1846 ja peruskartat vuosilta 1956, -71 ja -86) alue ei ole ollut asuttua, alue ei siten ole potentiaalista historiallisen ajan asuinpaikkojen suhteen. Maastöiden valmistelussa Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineistosta laadittiin aluetta kuvaava maastomalli, jonka perusteella voi mahdollisesti paikantaa jotain muinaisjäännöstyyppäjä sekä myös muinaisjäännöksille otollisia maastoja. Maastomallin perusteella alueella ei todettu mitään erityistä maastossa huomioitavaa.

Ympäristö Viitaniemessä on pääasiassa moreenipitoisista ja mäkidistä. Mäkien lakiosat alueella ovat kivisiä, rinteet jyrkkiäkin, mutta mäkien reuna-alueilla esiintyy paikoin vähemmän kivisiä ja kallioisia kohtia. Alueen kaakkoisosassa, Kivilahden tuntumassa, on järveen laskeva pieni puro tai oja. Laajalti oli näkyvissä metsänkäsittelyjen jälkiä, kuten aukkohakkuita. Vanhempaa metsää on jäljellä varsin vähän. Esihistoriallisille asuinpaikoille soveliasta maastoa alueella ei siis juurikaan ole - alue oli hyvin kivikkoinen, paikoin luhikkoinen, mikä osaltaan selittää alueen asumattomuuden ja hyödyntämättömyyden peltoina ja niittyinä historiallisena aikana.

Maastossa tutkimuksen pääpaino oli ranta-alueilla, kiinteistöön kuuluvia pieniä saaria ei maastossa tarkastettu. Inventoinnissa kuljettiin erityisesti sellaisilla maastopaikoilla, joilta voi olettaa löytyvän esim. asuinpaikkoja, tervahautoja, rökkiöitä ja muita kivirakennelmia, sekä eri tarkoituksiin tehtyjä kuoppia, kalliomaalauksia, kalliohakkauksia jne. Viitaniemen itärannan tuntumassa on Karsikonsaari ja sen kaakkoispuolella Karsikonlahti. Lahden pohjoispuolella on Kallavedelle työntyvä niemi, joka tarkastettiin mm. mahdollisen karsikon varalta, mutta siitä ei näkynyt mitään merkkejä.

Tulos

Muinaisjäännösinventoinnissa tutkitulla alueella ei todettu kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia kulttuuriperintökohteita.

29.8.2018

Hannu Poutiainen
Timo Sepänmaa

Lähteet

Calonius ja Reinhold 1812 / 1772 - 1779: 7de Delen af Chartan öfwer Haminanlax Kaislastenlax och Rytky byars ägor i Kuopio Socken

Peruskartat 3242 09 *Haminanlahti*. Vuosilta 1956, 1971 ja 1986 Maanmittauslaitos.

Pitäjänkartta 3242 09 *Kuopio*. 1846. Maanmittaushallitus.

Kuvia

Vasen kuva: Viitaniemen itäpuolista rantaa pohjoiseen. Oikea kuva: Metsämaastoa Karsikonsaaren luoteispuolella. Kaakkoon.

Metsähakkuuaukeaa Viitaniemen pohjoisosassa (vasemmalla) ja eteläosassa (oikealla).